SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE JULIANE KOKOTT,

predstavljeni 15. januarja 2009 [1]

I – Uvod

1. Obravnavani postopek temelji na dveh različnih predhodnih postopkih. Prvič, Komisija Irski očita, da ni prenesla Direktive Sveta 85/337/EGS z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje [2], kot je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/11/ES z dne 3. marca 1997 [3] (v nadaljevanju: Direktiva UVP) glede zasebnih cest. Drugič, Irska naj ne bi (v celoti) prenesla Direktive 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem in o spremembi direktiv Sveta 85/337/EGS in 96/61/ES glede sodelovanja javnosti in dostopa do sodišč [4] in o tem obvestila Komisije.

2. Jedro spora je dostop do sodišč na podlagi irske zakonodaje s področja prostorskega načrtovanja. V zvezi s tem je treba obravnavati zlasti protislovne navedbe Komisije: na eni strani navaja, da se njeni očitki nanašajo samo na pomanjkanje ukrepov za prenos in ne na njihovo kakovost. Na drugi strani pa na široko razpravlja o kakovosti irskih ukrepov, tj. o vprašanju, ali določeni irski ukrepi ustrezajo zahtevam Direktive 2003/35.

II – Pravni okvir

3. Namen Direktive 2003/35 je prenos nekaterih določb Konvencije o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah [5] (v nadaljevanju: Aarhuška konvencija), ki jo je Skupnost podpisala 25. junija 1998 v Aarhusu (Danska). [6]

1 – Jezik izvirnika: nemščina.
2 – UL L 175, str. 40.
3 – UL L 73, str. 5.
4 – UL L 156, str. 17.
5 – UL 2005, L 124, str. 4.
6 – Sprejeta s Sklepom Sveta 2005/370/ES z dne 17. februarja 2005, UL L 124, str. 1. Konvencija je priložena k temu sklepu.

A – *Aarhuška konvencija*

4. V členu 2(5) Aarhuške konvencije je opredeljen pojem vključene javnosti in v zvezi s tem interes nevladnih organizacij:

„V tej konvenciji

[…]

‚vključena javnost' pomeni javnost, ki jo okoljsko odločanje prizadene ali bi jo lahko prizadelo ali ki ima interes pri okoljskem odločanju; šteje se, da imajo interes nevladne organizacije, ki spodbujajo varstvo okolja in izpolnjujejo vse zahteve, ki jih določa notranja zakonodaja."

5. V členu 3(1) je določeno, kako pogodbenice izvajajo konvencijo:

„Pogodbenica sprejme potrebne zakonodajne, ureditvene in druge ukrepe, vključno z ukrepi za uskladitev določb za izvajanje določb te konvencije o informacijah, udeležbi javnosti in dostopu do pravnega varstva, kakor tudi ustrezne ukrepe za njihovo izvrševanje, da vzpostavi in ohrani jasen, pregleden in dosleden okvir za izvajanje določb te konvencije."

6. Opozoriti je treba na člen 3(8), saj ta določba vsebuje izjavo glede sodnih stroškov:

„Pogodbenica zagotavlja, da tisti, ki uresničujejo svoje pravice v skladu z določbami te konvencije, zaradi tega ne smejo biti na noben način kaznovani, sodno preganjani ali nadlegovani. Ta določba ne vpliva na pristojnost državnih sodišč, da v sodnih postopkih dosodijo razumne stroške."

7. Člen 6 vsebuje določbe o udeležbi javnosti pri odločanju o posebnih dejavnostih, ki so bodisi izrecno naštete v Prilogi I ali bi lahko pomembno vplivale na okolje.

8. Člen 9(2) ureja dostop do pravnega varstva v povezavi z udeležbo javnosti, ki jo ureja Konvencija:

„Pogodbenica v okviru svoje notranje zakonodaje zagotovi, da imajo člani vključene javnosti,

a) ki imajo zadosten interes oziroma

b) ki trdijo, da je bila kršena njihova pravica, če se to zahteva kot pogoj po upravnem postopkovnem pravu pogodbenice,

dostop do revizijskega postopka pred sodiščem in/ali drugim neodvisnim in nepristranskim telesom, določenim z zakonom, da izpodbijajo stvarno in postopkovno zakonitost katere koli odločitve, dejanja ali opustitve na podlagi določb 6. člena, in kadar je to predvideno po notranjem pravu in brez vpliva na tretji odstavek tega člena, tudi drugih ustreznih določb te konvencije.

Kaj sta zadosten interes in kršitev pravice, se določi v skladu z zahtevami notranjega prava in skladno s ciljem te konvencije, da se s to konvencijo daje vključeni javnosti širok dostop do pravnega varstva. V ta namen se za pododstavek a) tega odstavka šteje za zadosten tudi interes vsake nevladne organizacije, ki izpolnjuje zahteve iz petega odstavka 2. člena. Za take organizacije se tudi šteje, da imajo pravice, ki se lahko kršijo v smislu pododstavka b) tega odstavka.

Določbe tega drugega odstavka ne izključujejo možnosti predhodnega revizijskega postopka pred upravnim organom in ne vplivajo na zahtevo, da je treba izčrpati vse upravne revizijske postopke, preden se zateče k sodnim revizijskim postopkom, če je taka zahteva predvidena po notranjem pravu.“

9. Nadaljnje pogoje za sodne postopke vsebujeta člen 9(4) in (5):

„(4) Poleg tega in brez vpliva na prvi odstavek tega člena morajo postopki iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena zagotavljati ustrezna in učinkovita pravna sredstva, vključno s sodno prepovedjo, če je ta primerna, in biti morajo pošteni, pravični, pravočasni in ne pretirano dragi. Odločitve po tem členu morajo biti izdane ali evidentirane v pisni obliki. Odločitve sodišč in po možnosti tudi drugih teles morajo biti javno dostopne.

(5) Da bi povečala učinkovitost določb tega člena, pogodbenica zagotovi, da je javnost seznanjena z dostopom do upravnih in sodnih revizijskih postopkov, ter prouči možnosti za vzpostavitev ustreznih mehanizmov pomoči za odpravo ali zmanjšanje finančnih in drugih ovir za dostop do pravnega varstva.“

B – *Direktiva 2003/35*

10. Člen 3 Direktive 2003/35 vsebuje spremembe Direktive UVP.

11. V točki 1 je opredeljen pojem „zadevne javnosti“:

„javnost, na katero vpliva ali bi verjetno vplivali postopki okoljskega odločanja ali ima interes pri takih postopkih iz člena 2(2); v tej opredelitvi se štejejo nevladne organizacije, ki podpirajo varstvo okolja in izpolnjujejo katere koli pogoje nacionalne zakonodaje, da imajo interes.“

12. Točka 7 ureja dostop do sodišč:

„Vstavi se naslednji člen:

‚Člen 10a

Države članice v skladu z ustrezno nacionalno zakonodajo zagotovijo članom zadevne javnosti:

(a) ki imajo zadosten interes ali drugače,

(b) ki uveljavljajo kršeno pravico, kadar jo upravno postopkovno pravo države članice zahteva kot predpogoj,

dostop do revizije postopka pred sodiščem ali pa pred drugim neodvisnim in nepristranskim organom, ki ga je vzpostavil zakon, da izpodbijajo materialno in postopkovno zakonitost odločitev, dejanj ali opustitev ob upoštevanju določb te direktive o sodelovanju javnosti.

Države članice določijo, na kateri stopnji se lahko izpodbijajo odločitve, dejanja ali opustitve.

Kaj predstavlja zadosten interes in kršitev pravice, določijo države članice skladno s ciljem omogočiti prizadeti javnosti dostop do sodišč. S tem ciljem se interes katere koli nevladne organizacije, ki izpolnjuje zahteve iz člena 1(2), šteje za zadosten za namen pododstavka (a) tega člena. Za take organizacije se šteje, da imajo lahko kršene pravice za namen pododstavka (b) tega člena.

Določbe tega člena ne izključujejo možnosti postopka predhodne revizije upravnega organa in ne vplivajo na zahtevo izčrpanja upravnih revizijskih postopkov pred prizivom k sodnim revizijskim postopkom, kjer taka zahteva obstaja po nacionalnem pravu.

Vsak tak postopek mora biti pošten, nepristranski, pravočasen in ne nedopustno drag.

Da bi povečali učinkovitost določb tega člena, države članice zagotovijo, da so praktični podatki dostopni javnosti ob dostopu do upravnih in sodnih revizijskih postopkov.'"

13. Člen 4 Direktive 2003/35 vsebuje spremembe Direktive Sveta 96/61/ES z dne 24. septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja. [7] Četrti

7 – UL L 257, str. 26, kodificirana z Direktivo 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja, UL L 24, str. 8.

odstavek se v bistvu glasi enako kot na novo vstavljeni člen 10a Direktive UVP.

C – *Irsko pravo*

14. Stranki sta v bistvu v sporu zaradi prenosa zgoraj navedenih določb z irskim Planning and Development Act 2000 [8], kot je bil spremenjen s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006. [9] Člena 50 in 50A urejata morebitne tožbe zoper določene ukrepe prostorskega načrtovanja.

15. Zahtevani pravni interes je urejen v členu 50A(3):

„(3) Sodišče ne dodeli dovoljenja v smislu člena 50, razen če je prepričano, da

(a) obstajajo pomembni razlogi, da je zadevna odločba ali dejanje neveljavno ali da ju je treba za taki razglasiti in

(b) (i) ima vlagatelj zahteve pomemben interes v zadevi, ki je predmet zahteve ali

(ii) je vlagatelj zahteve – če se zadevna odločba ali dejanje nanaša na projekt, ki se na podlagi pravnih predpisov, ki so bili sprejeti na podlagi člena 176 in so veljali v upoštevnem času ali po njem, šteje za projekt, ki bi lahko pomembno vplival na okolje –

(I) organ ali ustanova (z izjemo državnih organov, javnih služb in vladnih služb ali agencij), katere cilji ali nameni so povezani s spodbujanjem varstva okolja,

8 – Zakon št. 30 iz leta 2000.
9 – Zakon št. 27 iz leta 2006.

(II) v dvanajstih mesecih pred datumom vložitve zahteve zasledoval te cilje ali namene in

(III) (morebiti) izpolnjuje zahteve, ki bi jih moral organ ali ustanova izpolnjevati v skladu s členom 37(4)(d)(iii) v okviru pravnega sredstva na podlagi člena 37(4)(c) (za namene te določbe je pri uporabi vseh zahtev na podlagi člena 37(4)(e)(iv) tam vsebovano sklicevanje na področje, na katero se nanaša odločitev in ki je predmet pravnega sredstva, treba šteti za sklicevanje na področje, na katero se nanaša odločba ali dejanje, ki je predmet zahteve za soglasje iz člena 50).“

16. Člen 50A(4) pojasnjuje, da naveden pomemben interes ni omejen na nepremičnine ali finančne interese.

17. Člena 50A(10) in (11)(b) sodišča spodbujata, da postopke v zadevah, ki so jim predložene, izvajajo hitro, v skladu s pravičnim sojenjem. Člen 50A(12) dopušča sprejetje dodatnih pravil o pospešitvi postopka.

III – Predhodni postopek in zahtevki

18. Obravnavana tožba temelji na dveh preiskovalnih postopkih Komisije.

19. V prvem postopku je Komisija med drugim ugovarjala, da irski predpisi o presoji vplivov na okolje ne zajemajo zasebnih projektov gradenj cest kot takšnih. Irsko je 18. oktobra 2002 pozvala, naj sprejme stališče. Po prejemu irskega odgovora z dne 5. marca 2003 je Komisija 11. junija 2003 podala obrazloženo mnenje. Irska je na to odgovorila z dopisom z dne 10. novembra 2003.

20. Predmet drugega postopka je prenos Direktive 2003/35. Komisija je 28. julija 2005 Irsko pozvala, naj sprejme stališče, ker je ni obvestila o ukrepih za prenos. Irska je odgovorila 7. septembra 2005. Nato je Komisija 19. decembra 2005 podala prvo obrazloženo mnenje, na katero je Irska odgovorila 14. februarja 2006. Komisija je drugo obrazloženo mnenje podala 18. oktobra 2006. V njem je Irski določila zadnji dvomesečni rok za prenos Direktive, in sicer 18. december 2006. Po različnih obvestilih o spremembah irskega prava z dne 30. novembra 2006,

18. decembra 2006 in 18. januarja 2007 je Irska odgovorila 27. februarja 2007.

21. Nato je Komisija oba postopka združila in 7. septembra 2007 vložila to tožbo.

22. Komisija predlaga Sodišču, naj ugotovi

– da Irska, s tem da v skladu s členom 2(1) in členom 4(2), (3) in (4) Direktive Sveta 85/337/EGS z dne 27. junija 1985 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje, kot je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/11/ES, ni sprejela vseh ukrepov za zagotovitev, da se pred izdajo soglasja glede projektov, ki bodo verjetno pomembno vplivali na okolje v kategoriji gradnje cest iz razreda 10(e) Priloge II k Direktivi 85/337/EGS, zahteva soglasje za izvedbo in presodijo njihovi vplivi v skladu s členi od 5 do 10 Direktive, ni izpolnila obveznosti iz Direktive Sveta 85/337/EGS;

– da Irska, s tem da ni sprejela zakonov in drugih predpisov, potrebnih za uskladitev s členoma 3(1), (3), (4), (5), (6) in (7) ter 4(1), (2), (3), (4), (5) in (6) Direktive 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem in o spremembi Direktiv Sveta 85/337/EGS in 96/61/ES glede sodelovanja javnosti in dostopa do sodišč, ali, v vsakem primeru, s tem da o njihovem sprejetju ni ustrezno obvestila Komisije, ni izpolnila obveznosti iz člena 6 te direktive.

– Irski naj se naloži plačilo stroškov.

23. Irska predlaga Sodišču, naj tožbo zavrne.

24. Po izvedbi pisnega postopka sta se stranki 27. novembra 2008 udeležili ustne obravnave pred Sodiščem.

IV – Pravna presoja

25. Najprej bom obravnavala točke, ki med strankama skoraj niso ali sploh niso sporne in se nato osredotočila na dostop do sodišč.

A – *Predpisi o zasebnih cestah*

26. Po mnenju Komisije Irska ni sprejela vseh ukrepov za zagotovitev, da projekti v kategoriji gradnje cest iz razreda 10(e) Priloge II Direktive UVP izpolnjujejo zahteve te direktive. Zasebne ceste niso zajete.

27. Pojem ceste v Direktivi UVP se razlikuje glede na to, ali gre za zasebno ali javno cesto. Zaradi tega bi bilo v nasprotju s širokim področjem uporabe direktive, če bi bile zasebne ceste izvzete. [10] Tudi Irska ne zanika, da pojem ceste v smislu te projektne kategorije načeloma vključuje tudi zasebne projekte gradnje cest. Vendar je Irska posamezne določbe ustrezno dopolnila. Ker so bile te spremembe sprejete šele po izteku roka iz obrazloženega mnenja, jih v obravnavanem postopku ni mogoče upoštevati.

28. V vsakem primeru morajo zahteve Direktive UVP veljati tudi za zasebne ceste. Ni sporno, da se zadevne določbe irskega prava za zasebne ceste kot take pred zadnjimi spremembam še niso uporabljale. Irska sicer navaja, da so te ceste skoraj vedno del drugih projektov. Vendar to ne zadošča, saj ni bil zajet vsak primer.

29. Tako Irska, s tem da ni sprejela, v skladu s členom 2(1) in členom 4(2), (3) in (4) Direktive UVP, vseh ukrepov za zadostno zagotovitev, da se pred izdajo soglasja glede projektov, ki bodo verjetno pomembno vplivali na okolje v kategoriji gradnje cest iz razreda 10(e) Priloge II, zahteva soglasje za izvedbo in presodijo njihovi vplivi v skladu s členi od 5 do 10, ni izpolnila obveznosti iz te direktive.

B – *Nesporne točke pri prenosu Direktive 2003/35*

30. Stranki se strinjata, da člen 3(3), (4), (5) in (6) Direktive 2003/35 v upoštevnem trenutku še ni bil prenesen za vse irske sisteme soglasij. Irska posebej navaja Dublin Docklands Development Authority Act 1997, Fisheries Act

10 – V sodbi z dne 25. julija 2008 v zadevi Ecologistas en Acción-CODA (C-142/07, ZOdl., str. I-6097, točka 28) je Sodišče ugotovilo, da izjema za mestne ceste „ni sprejemljiva“.

1980, Foreshore Act 1993, Dumping at Sea Acts 1996 to 2006 in Arterial Drainage Acts 1945 and 1995.

31. Poleg tega je Komisija umaknila očitke glede člena 4(1), (5) in (6) Direktive 2003/35, potem ko jo je Irska obvestila o ukrepih za prenos. Če bo Irska priznala, da so za prenos člena 4(2) in (3) Direktive 2003/35 potrebne nadaljnje spremembe irskega prava, bo Komisija vztrajala pri očitku nepopolnega prenosa. V zvezi s tem Irska navaja Environmental Protection Agency (Licensing) Regulations 1994 to 2004 in Waste Management (Licensing) Regulations 2004.

32. Ukrepov za prenos teh sistemov soglasij, ki jih je Irska sporočila po poteku roka iz obrazloženega mnenja, v tem postopku ni mogoče upoštevati.

33. Irska, s tem da ni sprejela zakonov in drugih predpisov, potrebnih za uskladitev s členoma 3(3), (4), (5) in (6) ter 4(2) in (3), ni izpolnila obveznosti iz člena 6 Direktive 2003/35/ES.

C – *Pojem zadevne javnosti*

34. Strani sta v sporu glede tega, ali je treba prenesti pojem zadevne javnosti. Komisija poudarja, da ima zadevna javnost na podlagi Direktive 2003/35 določene pravice. Zlasti naj te pravice, dodeljene nevladnim organizacijam, na Irskem ne bile zadostno zagotovljene.

35. Opredelitev pojmov iz direktiv se ne sme v vsakem primeru prenesti dobesedno. Tako je Sodišče odločilo, da pojma „posebno ohranitveno območje“ iz člena 1(1) Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst [11] ni treba dobesedno prenesti. Zadošča, da so območja, ki jih zajema ta pojem, in ohranitveni ukrepi, ki jih je treba sprejeti, v notranjem pravu pravno zadostno opredeljeni. [12]

36. Zato je odločilno vprašanje, ali so osebe, ki so zajete s pojmom zadevna javnost, upravičene do pravic, ki jih priznava Direktiva 2003/35. V zvezi s tem irska vlada navaja, da so ustrezne pravice že zagotovljene celotni

11 – UL L 206, str. 7.

12 – Sodba Sodišča z dne 10. maja 2007 v zadevi Komisija proti Avstriji (C-508/04, ZOdl., str. I-3787, točka 66 in naslednje).

javnosti. Zato ni potrebna posebna opredelitev zadevne javnosti.

37. Da bi lahko Komisija ovrgla to trditev, bi morala pokazati, katere pravice zadevne javnosti niso zadostno prenesene. Tako se v zvezi s tem omejuje na dostop nevladnih organizacij do sodišč. Ta vidik prenosa člena 3(1) je treba v nadaljevanju posebej preizkusiti v zvezi z dostopom nevladnih organizacij do sodišč. [13]

38. Komisija glede drugih pravic zadevne javnosti ni dokazala nezadostnega prenosa. V tej točki je treba torej tožbo zavrniti.

D – *Dostop do sodišč*

39. Komisija podaja dva očitka glede prenosa člena 3(7) in člena 4(4) Direktive 2003/35, tj. glede člena 10a Direktive UVP in člena 15a Direktive 96/61. Irski ukrepi, ki so obstajali ob poteku roka iz obrazloženega mnenja, ne prenašajo te določbe, Irska pa je tudi ni obvestila o vseh sprejetih ukrepih za prenos.

1. Pomanjkanje ukrepov za prenos

40. Očitek, da Irska ni prenesla člena 10a Direktive UVP in člena 15a Direktive 96/61, ustreza prvotnemu predmetu poziva za sprejetje stališča (opomin), ki je pomenil opomin zaradi pomanjkanja ukrepov za prenos. Irska je v zvezi z dostopom do sodišč, ki je urejen s tema določbama, predhodno sporočila, da je ta v irskem pravu že zagotovljen.

41. Skladno z navedenim sta stranki v predhodnem postopku in sodnem postopku spor razširili še na kakovost ukrepov za prenos, ki jih je predstavila Irska. Pri tem se je Komisija na nove irske trditve in informacije odzvala tako, da je poglobila svojo kritiko.

13 – Glej v nadaljevanju točko 73 in naslednje.

a) Dopustnost navedb Komisije

42. Sprememba tožbe iz očitka popolne opustitve prenosa na očitek nepopolnega prenosa je načeloma dopustna, [14] če država članica Komisijo o obstoječih ukrepih za prenos obvesti z zamudo, s čimer ji oteži predhodni očitek pomanjkljivega prenosa. Očitek nepopolnega prenosa je namreč načeloma zajet v očitku popolne opustitve prenosa. [15]

43. Takšni primeri niso pogosti, ker ukrepov za prenos, ki so sprejeti šele po izteku roka iz obrazloženega mnenja, ni več mogoče upoštevati in ker Komisija, po obvestilu o ukrepih za prenos, postopek zaradi neizpolnitve Pogodbe praviloma zaključi zaradi pomanjkanja obvestila o ukrepih, z namenom, da bi morebitne pomanjkljivosti prenosa preučila v kakšnem drugem postopku.

44. V obravnavanem primeru pa Komisija tako v tožbi (točka 5.26) kot v odgovoru na tožbo (točka 18) izrecno poudarja, da se tožba omejuje na vprašanje, ali je bila Direktiva prenesena. Preizkus kakovosti prenosa si je Komisija pridržala za kasnejši postopek.

45. V delu, v katerem Komisija v nadaljevanju kljub temu očita kakovostne pomanjkljivosti irskega prava, so njene navedbe protislovne in zaradi tega nedopustne. [16] Če bi se Sodišče v obravnavanem postopku opredelilo do spornih točk, bi obstajala nevarnost, da bi se poseglo v kasnejši postopek ugotavljanja skladnosti, ki si ga je izrecno pridržala Komisija.

46. Zaradi tega je treba tožbo v zvezi z očitkom opustitve prenosa člena 10a Direktive UVP in člena 15a Direktive 96/61 zavreči kot nedopustno, v delu, v katerem se nanaša na kakovost irskih ukrepov. Preizkusiti je treba le, ali je Irska sploh sprejela ukrepe za prenos.

47. Vendar ni mogoče izključiti, da bo Sodišče dopustnost tega tožbenega razloga presojalo drugače. Zato bom zgolj podredno preverila, ali je Komisija dokazala, da člen 10a Direktive UVP in člen 15a Direktive 96/61

14 – Sodbi Sodišča z dne 16. junija 2005 v zadevi Komisija proti Italiji (C-456/03, ZOdl., str. I-5335, točka 19 in naslednje) in z dne 30. novembra 2006 v zadevi Komisija proti Luksemburgu (C-32/05, ZOdl., str. I-11323, točka 52 in naslednje).

15 – Sodba Komisija proti Italiji (navedena v opombi 14, točka 40).

16 – Sodba Sodišča z dne 28. junija 2007 v zadevi Komisija proti Španiji (C-235/04, ZOdl., str. I-5415, točka 47 in naslednje).

nista bila pravno zadostno prenesena v irsko zakonodajo.

obvestila, da so uporabne določbe Zakona o spremembah iz leta 2006 začele veljati 31. januarja 2007. Pri tem gre za člen 13 Zakona iz leta 2006, ki sta ga novi člen 50 in dodatni člen 50A vključila v prvotni Zakon iz leta 2000. Irska vlada se pri tem opira na uredbo o uporabi delov Zakona o spremembah. [17]

b) Zadostni pravni interes

48. Prva sporna točka se nanaša na dostop članov zadevne javnosti do nadzora pred sodiščem ali pa pred drugim neodvisnim in nepristranskim organom, vzpostavljenim na podlagi zakona.

52. Sodišče v obravnavanem primeru ne more upoštevati nobenih sprememb irskega prava, ki so začele veljati po izteku roka, ki ga je Komisija določila v obrazloženem mnenju. Ta se je iztekel 18. decembra 2006. Zaradi tega navedbe irske vlade izključujejo preizkus navedenih določb.

49. Na podlagi člena 10a(1)(a) Direktive UVP in člena 15a(1)(a) Direktive 96/61 lahko države članice določijo, da je dostop odvisen od tega, ali ima tožeča strank zadosten pravni interes.

50. Stranki sta zaradi tega v sporu zgolj zaradi prenosa v okviru področja uporabe irskega Planning and Development Act 2000, kot je bil spremenjen s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006.

53. Iz dokumentov, priloženih k odgovoru na tožbo, sicer izhaja, da je ta trditev o začetku veljavnosti zmotna. Uredba, ki jo navaja irska vlada, ureja uporabo drugih delov zakona iz leta 2006. Novi predpisi, ki se uporabljajo v tem primeru, tj. člen 13 Zakona o spremembah iz leta 2006, so začeli veljati že 17. oktobra 2006, [18] torej pred iztekom roka.

51. V okviru odgovora na zastavljeno vprašanje na ustni obravnavi in v kasnejšem pisnem obvestilu je irska vlada Sodišče

17 – Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006 (Commencement) (No. 3) Order 2006 z dne 21. decembra 2006, S. I. št. 684 iz leta 2006.

18 – Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006 (Commencement) Order 2006 z dne 11. oktobra 2006, S. I. št. 525 iz leta 2006.

54. Sodišče lahko torej preizkusi zlasti očitke Komisije zoper člen 50A(3)(b)(i) Planning and Development Act 2000, kot je bil spremenjen s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006. Komisija ugovarja, da tožeča stranka na podlagi te določbe ne more zahtevati „judicial review“, razen če ima pomemben interes („substantial interest“).

55. Komisija najprej navaja, da se zadevna irska zakonodaja, ki je bila sprejeta po Direktivi 2003/35, ne sklicuje na to direktivo. To naj bi pomenilo kršitev člena 6(2) Direktive, ki tako sklicevanje zahteva, česar pa Komisija v obravnavani zadevi ne očita. To bi lahko nakazovalo, da irski zakonodajalec tudi sicer ob sprejemanju teh predpisov Direktive ni upošteval. Pomanjkanje sklicevanja na Direktivo sicer ne dokazuje, da sporni predpisi ne pomenijo prenosa Direktive.

56. Komisija kot bistveni dokaz za opustitev prenosa navaja drugo sodbo irskega High Court v zadevi Friends of the Curragh Environment.[19] Ta v zvezi s preizkusom „substantial interest“ pojasnjuje, da Direktiva 2003/35 ni bila prenesena v irsko pravo. Irska to trditev zavrača s sklicevanjem na novejšo sodbo istega sodišča v zadevi Sweetman[20], ki to presojo spreminja.

57. Navsezadnje v obravnavani zadevi ni treba obravnavati vprašanja, katera izjava High Court v zvezi s prenosom Direktive 2003/35 je ustrezna. Odločilno je, da je na podlagi irskega prava zagotovljena pravica do sodnega nadzora, ki je odvisna od pravnega interesa tožeče stranke. Tako Komisija Irski ne more očitati popolne opustitve sprejetja ukrepov za prenos. Ali ukrepi ustrezajo zahtevam Direktive, pa je vprašanje njihove kakovosti.

58. Zato tožba v tej točki ni utemeljena, ker se nanaša na popolno opustitev sprejetja ukrepov za prenos in ni dopustna v delu, v katerem se nanaša na njihovo kakovost.

59. Če bi se Sodišče kljub temu podrobneje ukvarjalo s to točko, je treba najprej obravnavati naslednjo grajo Komisije, da sodba Sweetman ne zajema zasebnih projektov. Razlikovanje med zasebnimi in javnimi nosilci projektov pa ne izhaja niti iz uporabnih

19 – Sodba High Court of Ireland z dne 8. decembra 2006 v zadevi Friends of the Curragh Environment Limited v An Bord Pleanála ((2006) IEHC 390).

20 – Sodba High Court of Ireland z dne 26. aprila 2007 v zadevi Sweetman v An Bord Pleanála ((2007) IEHC 153).

določb irskega prava niti iz irskih sodb, predloženih Sodišču. [21]

60. Sicer je v sodbi Sweetman izrecno poudarjeno, da je nosilec projekta javen, medtem ko sta se sodbi Friends of the Curragh Environment nanašali na zasebni projekt. [22] Vendar te ugotovitve irskega sodišča nimajo pomembnega vpliva na uporabo irskega prava, ker so se nanašale samo na neposredno uporabo Direktive 2003/35, ki je bila obravnavana le hipotetično.

61. Zato je treba izhajati iz tega, da veljajo glede pravice do sodnega nadzora zasebnih in javnih projektov enaka pravila.

62. Dalje, Komisija Irski očita, da ni dovolj jasno prenesla Direktive in da razlage irskega prava, ki je v skladu z Direktivo, kot izhaja iz sodbe Sweetman, ni mogoče šteti za prenos.

63. Da bi te navedbe [23], ki so načeloma ustrezne, veljale, bi morala Komisija najprej dokazati, da prenos ni bil dovolj jasen. V zvezi s tem se njene navedbe v glavnem nanašajo na ugotovitve irskega High Court glede domnevne opustitve prenosa Direktive 2003/35 v drugi sodbi Friends of the Curragh Environment. [24]

64. Komisija citira irski High Court zlasti z izjavo, da je merilo pomembnega pravnega interesa strožje od merila zadostnega pravnega interesa. [25] Ta izjava se sicer ne nanaša na Direktivo 2003/35, ampak na predpostavko dopustnosti po irskem pravu, ki je sprva sodila na področje uporabe Planning and Development Act in se še vedno uporablja na drugih področjih „judicial review“.

65. Irska vlada tej navedbi skladno z irskim High Court v sodbi Sweetman pravilno ugovarja, da sta zadosten pravni interes v smislu Direktive 2003/35 in zadosten

21 – Poleg sodb High Court navedenih v opombah 19 in 20 je v zvezi s tem treba omeniti zlasti sodbo irskega Supreme Court z dne 2. maja 2008 v zadevi Harding v Cork County Council & anor ((2008) IESC 27).

22 – Navedeni v opombi 20, točka 3.10.

23 – Glej sodbe Sodišča z dne 10. maja 2001 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-144/99, Recueil, str. I-3541, točka 21); z dne 19. septembra 1996 v zadevi Komisija proti Grčiji (C-236/95, Recueil, str. I-4459, točka 12 in naslednje) in z dne 12. julija 2007 v zadevi Komisija proti Avstriji (C-507/04, ZOdl., str. I-5939, točka 137).

24 – Navedena v opombi 19.

25 – Glej tudi sodbi Harding (navedena v opombi 21) in Sweetman (navedena v opombi 20).

pravni interes po irskem procesnem pravu dva različna pojma.

66. Po Direktivi 2003/35, tj. na podlagi člena 10a(3), stavek 1, Direktive UVP in člena 15a(3), stavek 1, Direktive 96/61, države članice določijo, kaj pomeni zadosten pravni interes in kršitev pravice. To bi se sicer zgodilo ob upoštevanju cilja, da se zadevni javnosti omogoči širok dostop do sodišč, vendar je mogoča še strožja ureditev dostopa, če se zahteva uveljavljanje kršitve pravice. Direktiva tako opredelitev zadostnega pravnega interesa prepušča državam članicam in pri tem ne določa zahtevanega minimalnega merila.

67. Irska je odločila, da je samo pomemben interes zadosten interes v smislu Direktive. [26] Zakon izrecno določa, da se ta interes ne omejuje na nepremičnine ali na finančne interese. [27] V skladu z nedavno izrečeno sodbo irskega Supreme Court mora vlagatelj zahtevka dokazati velik osebni interes, ki ga sporni projekt ogroža ali je z njim povezan. [28] Komisija ne navaja nobenega razloga, zakaj to merilo ni v skladu z Direktivo.

68. Lahko bi se kvečjemu vprašali, ali je omejitev pravice do tožbe v nasprotju z izrecnim ciljem, da se omogoči širok dostop do sodišč. Prvotna široka pravila o potrebnem pravnem interesu kažejo, da je širok dostop do sodišč v irskem pravnem sistemu načeloma mogoč.

69. Določitev zadostnega pravnega interesa temelji nedvomno na presoji. V prid širokemu dostopu do sodišč govori učinkovito uveljavljanje prava. Po drugi strani so morebiti številni sodni postopki nepotrebni, ker pravo ni bilo kršeno. Nepotrebne tožbe ne obremenjujejo samo sodišč, ampak lahko obremenjujejo tudi zadevne projekte, katerih izvedba se lahko zavleče. Dejavniki, kot so naraščanje števila predpisov ali naraščanje sporov med državljani, pa tudi sprememba stanja okolja,

26 – Člen 50A(3)(b) Planning and Development Act 2000, kot je bil spremenjen s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006.

27 – Člen 50A(4) Planning and Development Act 2000, kot je bil spremenjen s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006.

28 – Glej sodbo Harding (navedena v opombi 21). V zvezi z možnostjo razlage irskega prava, ki je v skladu z Direktivo, ta sodba razkriva presenetljiv rezultat, da bi bila drugačna razlaga (odprtega) pojma „substantial interest“ nezdružljiva (*contra legem*) z irskim zakonom.

lahko vplivajo na to presojo. Skladno z navedenim iz prvotnega širšega dostopa do sodišč ni mogoče sklepati, da bi bil restriktivnejši pristop v nasprotju s ciljem širokega dostopa.

70. Komisija je na ustni obravnavi končno zastopala stališče, da tudi načelo enakovrednosti nasprotuje merilu pomembnega pravnega interesa. Po tem načelu so podrobna postopkovna pravila tudi v primerih, ki se nanašajo na pravo Skupnosti, stvar notranjega pravnega reda države članice, vendar ne smejo biti manj ugodna od tistih, ki urejajo enako dejansko stanje v okviru notranjega prava. [29]

71. Komisija meni, da gre za manj ugodno obravnavo, ker je na drugih področjih, ki ne sodijo na področje zakonodaje o prostorskem načrtovanju, dostop do irskih sodišč odvisen le od obstoja zadostnega pravnega interesa. To stališče bi bilo prepričljivo le, če bi se v zakonodaji o prostorskem načrtovanju uveljavile izključno zahteve prava Skupnosti. Vendar ni ničesar, kar bi to potrjevalo. Kolikor je razvidno, se lahko tožbe na področju zakonodaje o prostorskem načrtovanju nanašajo tudi na vprašanja izključno notranjega prava. Za te tožbe pa je prav tako potreben zadosten pravni interes. Zato ta pogoj dopustnosti tožb na področju zakonodaje o prostorskem načrtovanju ne pomeni strožjega obravnavanja primerov, v katere posega pravo Skupnosti.

72. Tako ni mogoče sprejeti, da prenos člena 10a(1)(a) Direktive UVP in člena 15a (1)(a) Direktive 96/61 v irsko pravo, v zvezi s potrebnim pravnim interesom posameznikov, ki želijo vložiti tožbo, ni dovolj jasen. Tudi če bi Sodišče to trditev štelo za dopustno, ne bi bila utemeljena.

c) Pravice nevladnih organizacij (tožba interesnega združenja)

73. Drugi očitek Komisije v zvezi s členom 10a Direktive UVP in členom 15a Direktive 96/61 se nanaša na položaj nevladnih organizacij. V skladu s tretjim odstavkom, drugi stavek, vsakega od teh členov se šteje pravni interes določenih nevladnih organizacij za zadostnega.

29 – Sodba Sodišča z dne 7. januarja 2004 v zadevi Wells (C-201/02, Recueil, str. I-723, točka 67).

74. Komisija v zvezi s tem Irski očita še, da ni prenesla pojmov „javnost“ in „zadevna javnost“. Ta pojma za Direktivo UVP določa člen 3(1) Direktive 2003/35. Nevladne organizacije, ki skrbijo za varstvo okolja in ki izpolnjujejo vse predpostavke na podlagi notranjega prava, izkazujejo interes do postopkov okoljskega odločanja, ki vsebujejo presojo vplivov na okolje.

75. Opredelitev pojmov iz direktiv ni treba v vsakem primeru prenesti dobesedno. Zadošča, če so pravne posledice, ki so povezane z nekim pojmom, v notranjem pravu pravno zadostno opredeljene. [30]

76. Tako je treba v obravnavanem primeru preizkusiti, ali se nevladne organizacije po irskem pravu na ta način štejejo za del zadevne javnosti, tako da lahko vložijo tožbo, ki jo določa Direktiva 2003/35.

77. Irska v zvezi s tem navaja, da člen 50A(3)(b)(ii) irskega Planning and Development Act 2000, kot je bil spremenjen s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006, nevladne organizacije oprošča obveznosti dokazovanja zadostnega pravnega interesa. Glede na besedilo zadevnih določb te trditve ni mogoče takoj zavreči.

78. Komisija odvrača, da je bila predmet druge sodbe High Court v zadevi Friends of the Curragh Environment [31] tožba nevladne organizacije, ki je bila zavrnjena zaradi pomanjkanja zadostnega pravnega interesa.

79. High Court pa ni uporabilo spremenjene različice Planning and Development Act. Ta različica se po navedbah irske vlade ni uporabila iz časovnih razlogov. Zato iz sodbe ni razvidno, kakšno je stališče do nove ureditve o nevladnih organizacijah.

80. Posledično Komisija ni dokazala, da so irski predpisi o dostopu nevladnih organizacij do sodišč v nasprotju z Direktivo 2003/35,

30 – Glej zgoraj, točko 35.

31 – Navedena v opombi 19.

tj. členom 10a(3) Direktive UVP in členom 15a(3) Direktive 96/61. Skladno z navedenim je tudi v tej točki očitek opustitve prenosa neutemeljen. Komisija ne uveljavlja ugovorov glede kakovosti prenosa.

83. Komisija posebnih ugovorov zoper možni obseg preizkusa „judicial review“ ne uveljavlja. Sicer so bili v navedeni sodbi Sweetman [33] in v prvi sodbi High Court v zadevi Friends of the Curragh Environment [34] obravnavani morebitni ugovori zoper obseg preizkusa po irskem pravu, vendar ni razvidno, ali jih Komisija sprejema za svoje. Tako v tej točki ni treba odločati o navedbah glede kakovosti prenosa.

d) Obseg preizkusa pred irskimi sodišči

81. Predmet tretjega očitka Komisije glede člena 10a Direktive UVP in člena 15a Direktive 96/61 je obseg preizkusa. Tožeča stranka lahko skladno z odstavkom 1 te direktive izpodbija materialno in postopkovno zakonitost odločitev, dejanj ali opustitev. Komisija ugovarja, da tudi ta točka, potem ko je bila izrečena druga sodba High Court v zadevi Friends of the Curragh Environment, [32] ni bila prenesena in da sodba Sweetman te pomanjkljivosti ne odpravlja.

e) Pravočasna izvedba sodnih postopkov

84. Četrti očitek Komisije v zvezi s členom 10a Direktive UVP in členom 15a Direktive 96/61 se nanaša na trajanje postopka. Na podlagi petega odstavka morajo biti sporni postopki pravočasni. Tudi v zvezi s tem se Komisija opira na ugotovitev iz druge sodbe v zadevi Friends of the Curragh Environment, [35] da Direktiva ni bila prenesena.

82. Tako je treba zaradi obstoja zadevne oblike tožbe v irskem pravu, tj. „judicial review“, očitek popolne opustitve izvedbe ukrepov za prenos prav tako zavrniti kot neutemeljen.

32 – Navedena v opombi 19.

33 – Navedena v opombi 20, točka 6.11 in naslednje.

34 – Sodba High Court of Ireland z dne 14. julija 2006 v zadevi Friends of the Curragh Environment ((2006) IEHC 243).

35 – Navedena v opombi 19.

85. Irska odvrača s sklicevanjem na člen 50A (10) in (11)(b) irskega Planning and Development Act 2000, kot je bil spremenjen s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006. Na podlagi teh določb morajo pristojna sodišča postopke izvajati hitro, v skladu s pravičnim sojenjem. Tudi člen 50A(12) določa sprejetje pravil za pospešitev postopka.

86. Tako Komisija tudi v tej točki ne more dokazati popolne opustitve prenosa. Ker ne uveljavlja nobenih posebnih ugovorov glede kakovosti teh določb, vsakršen nadaljnji preizkus ni potreben.

f) Stroški postopka

87. Peti očitek Komisije v zvezi s členom 10a Direktive UVP in členom 15a Direktive 96/61 se nanaša na stroške postopka. Postopki na podlagi petega odstavka ne smejo biti nedopustno dragi.

88. Stranki nista v sporu niti zaradi sodnih taks niti zaradi zahtevka uspešne stranke za povračilo njenih stroškov postopka. [36] Veliko bolj gre za to, ali je to tožečo stranko, če ne bo uspela, treba zaščititi pred naložitvijo stroškov nasprotne stranke.

89. Irska v zvezi s tem zastopa stališče, da Direktiva 2003/35 ne vsebuje določb o stroških, ki so nastali procesnim udeležencem. Pri tem se naslanja na določbe Aarhuške konvencije, ki niso izrecno prenesene v Direktivo. Po eni strani člen 9(5) te konvencije določa, da pogodbenica prouči možnosti za vzpostavitev ustreznih mehanizmov pomoči za odpravo ali zmanjšanje finančnih in drugih ovir za dostop do pravnega varstva. Po drugi strani člen 3(8), drugi stavek, določa, da se ne vpliva na pristojnost državnih sodišč, da v sodnih postopkih dosodijo razumne stroške.

90. Ta navedba pa ne prepriča. Člen 3(8), drugi stavek, Konvencije je treba razlagati v povezavi s prvim stavkom. Skladno z navedenim tisti, ki uresničujejo pravice v skladu

36 – Prav tako ne gre za varnost glede stroškov postopka, kot je bilo odločeno v sodbi irskega Supreme Court z dne 21. julija 1998 v zadevi Lancefort Ltd. v. An Bord Pleanála (No. 2) ((1999) 2 IR 270), ali za možnost iz člena 50A(6) Planning and Development Act 2000, kot je bil spremenjen s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006, da je postopek odvisen od privolitve k povračilu morebitne škode.

z določbami te konvencije, ne smejo biti nikakor kaznovani, sodno preganjani ali nadlegovani. Drugi stavek samo pojasnjuje, da se prisoditev stroškov sodnega postopka ne šteje za kazen, pregon ali nadlegovanje.

91. Člen 9(5) Aarhuške konvencije je treba pri razlagi člena 9(4) Konvencije upoštevati neodvisno od izrecne omembe v Direktivi 2003/35 in ustreznih določbah o prenosu Direktive. Dokazuje namreč, da so pogodbenice ob določanju, da postopki ne smejo biti pretirano dragi, vsekakor imele v mislih nujnost vzpostavitve mehanizmov pomoči.

92. Tudi člen 47(3) Listine o temeljnih pravicah Evropske unije [37] zahteva odobritev pravne pomoči, če je ta potrebna za učinkovito zagotovitev dostopa do sodnega varstva. Ker Lizbonska pogodba še ni bila ratificirana, Listina kot takšna pravno še ne izkazuje zavezujočega pravnega učinka, primerljivega s primarnim pravom. Kot vir prava pa podaja razlago temeljnih pravic, [38] ki jih je treba upoštevati pri razlagi prava Skupnosti. [39]

93. Tako se prepoved pretirano dragega postopka nanaša na vse stroške postopka, ki so nastali udeležencem.

94. Vendar ni absolutno prepovedano, da bi se stroški naložili tožečim strankam, na katere se nanaša Direktiva 2003/35. To ne izhaja samo iz besedila, ki prepoveduje samo pretirane stroške, ampak zlasti iz člena 3(8) Aarhuške konvencije, ki predvideva možnost prisoditve stroškov.

95. Komisija ugovor nezadostnega varstva pred pretiranimi stroški utemeljuje s tem, da so na Irskem zlasti stroški uspelih nasprotnih strank lahko zelo visoki. Stroški v višini več sto tisoč eurov niso izključeni.

37 – Listina je bila najprej svečano razglašena 7. decembra 2000 v Nici (UL C 364, str. 1) in nato ponovno 12. decembra 2007 v Strasbourgu (UL C 303, str. 1).

38 – Glej k temu tudi sodbi Sodišča z dne 27. junija 2006 v zadevi Parlament proti Svetu (Združevanje družin) (C-540/03, ZOdl., str. I-5769, točka 38) in z dne 13. marca 2007 v zadevi Unibet (C-432/05, ZOdl., str. I-2271, točka 37).

39 – Sodbe Sodišča z dne 24. marca 1994 v zadevi Bostock (C-2/92, Recueil, str. I-955, točka 16); z dne 18. maja 2000 v zadevi Rombi in Arkopharma (C-107/97, Recueil, str. I-3367, točka 65); z dne 6. novembra 2003 v zadevi Lindqvist (C-101/01, Recueil, str. I-12971, točka 87) in sodbo Parlament proti Svetu (navedena v opombi 39, točka 105).

96. V zvezi s tem ne prepričajo navedbe irske vlade, da obstaja predpis o pravni pomoči, t. i. Attorney General's Scheme, sicer pa lahko morebitne tožeče stranke uveljavljajo tudi brezplačni postopek pri ombudsmanu. Navedeni predpis o pravni pomoči se skladno z njegovim besedilom ne uporablja za postopke, ki so zajeti z Direktivo. Zato je ni mogoče šteti za ukrep prenosa. Ombudsman lahko ponudi nebirokratsko alternativo sodnim postopkom, vendar lahko v skladu z navedbami irske vlade izdaja zgolj priporočila, ne more pa sprejemati zavezujočih odločb.

97. Kot priznava Komisija in poudarja Irska, pa lahko irska sodišča po lastni presoji odločijo, da se stroški ne naložijo stranki, ki ni uspela, ampak se lahko njeni stroški naložijo celo stranki, ki je uspela. Tako obstaja možnost omejitve tveganja pretiranih stroškov.

98. Ta možnost omejitve stroškovnega tveganja po mojem mnenju zadošča kot dokaz obstoja ukrepov prenosa. Zato je tožba Komisije tudi v tej točki neutemeljena.

99. Dodatno bi želela opozoriti še na ustreznost nadaljnjega ugovora Komisije, da po irskem pravu sodišča pri izvajanju svoje diskrecije v stroškovnih zadevah niso zavezana ciljem Direktive. Diskrecija, ki se lahko izvaja v skladu z zahtevami Direktive, skladno z ustaljeno sodno prakso ne zadošča za prenos določb direktive, saj se lahko ta praksa vsak čas spremeni. [40] Ta ugovor pa se že nanaša na kakovost ukrepa za prenos, zaradi česar je nedopusten.

g) Obveščanje javnosti

100. Končno, Komisija s šestim očitkom v zvezi s členom 10a Direktive UVP in členom 15a Direktive 96/61 graja obveščanje javnosti o njenih pravicah iz Direktive. Da bi povečali učinkovitost teh določb, države članice skladno s šestim odstavkom zagotovijo, da so javnosti dostopni praktični podatki o pravici do upravnega in sodnega nadzora.

40 – Sodbe Sodišča z dne 13. marca 1997 v zadevi Komisija proti Franciji (C-197/96, Recueil, str. I-1489, točka 14); z dne 9. marca 2000 v zadevi Komisija proti Italiji (C-358/98, Recueil, str. I-1255, točka 17); z dne 7. marca 2002 v zadevi Komisija proti Italiji (C-145/99, Recueil, str. I-2235, točka 30) in z dne 10. marca 2005 v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu (C-33/03, ZOdl., str. I-1865, točka 25).

101. Tudi v zvezi s tem se Komisija sklicuje na obe sodbi v zadevi Friends of the Curragh Environment. [41] V skladu s tema sodbama bi morala irska javnost neodvisno od dejansko obstoječih predpisov sklepati, da Direktiva še ni prenesena.

102. Navedbe irske vlade v zvezi s sodbo Sweetman se ne morejo upoštevati, saj je bila ta izdana šele po izteku roka, ki je bil določen v obrazloženem mnenju Komisije.

103. Drugače kot navedeno pa je bil Planning and Development Act 2000, kot je bil spremenjen s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006, ob izteku roka že objavljen in je že veljal. Sklicevanje na to utemeljitev bi imelo večjo težo, če bi se spremembe zakona o prostorskem načrtovanju izrecno nanašale na preneseno Direktivo 2003/35. Vendar se to ni zgodilo.

104. Poleg tega zlasti druga sodba v zadevi Friends of the Curragh Environment [42] kaže na možnost, da o teh predpisih niso bila dovolj obveščena niti sodišča. Ta sodba se je nanašala na pravice nevladne organizacije, ki bi bile verjetno okrepljene s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006, ki je začel veljati malo pred tem. Vendar se ta zakonska sprememba niti ne omenja.

105. Odločilno je, da obveznost obveščanja javnosti ne sme biti omejena na objavo predpisov za prenos. Predpisi za prenos direktiv morajo biti praviloma objavljeni. Izrecna obveznost obveščanja javnosti mora biti zato širša.

106. Države članice morajo v skladu z izrecnim besedilom zlasti razširjati praktične podatke o dostopu do sodišč. Sama objava zakonskih besedil ne zadošča.

107. Irska vlada drugih ukrepov v zvezi z obveščanjem javnosti ne navaja.

108. Zato Irska, s tem da ni zagotovila, v skladu s členom 10a(6) Direktive UVP in členom 15a(6) Direktive 96/61, da bi bili

41 – Navedeni v opombi 19 in opombi 34.
42 – Navedena v opombi 19.

praktični podatki glede pravice do upravnega in sodnega nadzora na voljo javnosti, ni izpolnila obveznosti iz člena 6 Direktive 2003/35.

2. Obveščanje Komisije

109. Zdaj je treba še preveriti, ali je Irska ustrezno obvestila Komisijo o prenosu člena 10a Direktive UVP in člena 15a Direktive 96/61. Po mnenju Komisije podatki o prenosu predpisov o stroških sodnega postopka [43] in na splošno o dostopu do sodišč niso bili zadostni.

110. Države članice v skladu s členom 6(1) Direktive 2003/35 takoj obvestijo Komisijo o sprejetju zakonov in drugih predpisov, potrebnih za uskladitev s to direktivo.

111. Na podlagi ustaljene sodne prakse je naloga držav članic, da na podlagi člena 10 ES Komisiji olajšajo izpolnitev njene naloge, ki je v skladu s členom 211 ES zlasti to, da skrbi za uporabo določb Pogodbe ES ter ukrepov, ki jih institucije sprejemajo na podlagi te pogodbe. [44] Podobno kot primerljive določbe drugih direktiv tudi člen 6 Direktive 2003/35 državam članicam nalaga obveznost obveščanja. [45]

112. Podatki, ki jih morajo na podlagi navedenega države članice posredovati Komisiji, morajo biti jasni in točni. Jasno morajo navesti zakone in druge predpise, s sprejetjem katerih naj bi država članica izpolnjevala različne obveznosti iz direktive. Če takega podatka ni, Komisija ne more preizkusiti, ali je država članica direktivo izvedla dejansko in v celoti. Kršitev te obveznosti države članice, bodisi da manjka kakršen koli podatek bodisi da podatek ni dovolj jasen in točen, je lahko kot takšna podlaga za začetek postopka na podlagi člena 226 ES za ugotovitev te kršitve. [46]

43 – Glej zgoraj, točka 87 in naslednje.

44 – Sodbi Sodišča z dne 25. maja 1982 v zadevi Komisija proti Nizozemski (96/81, Recueil, str. 1791, točka 7) in z dne 12. septembra 2000 v zadevi Komisija proti Nizozemski (C-408/97, Recueil, str. I-6417, točki 15 in 16).

45 – Glej sodbi Sodišča z dne 25. maja 1982 v zadevi Komisija proti Nizozemski (navedena v opombi 44, točka 7) in Komisija proti Italiji (navedena v opombi 14, točka 26).

46 – Sodbi Sodišča z dne 25. maja 1982 v zadevi Komisija proti Nizozemski (navedena v opombi 44, točka 8) in Komisija proti Italiji (navedena v opombi 14, točka 27).

113. Glede stroškov sodnega postopka je Irska že v odgovoru na prvo obrazloženo mnenje opozorila na upravičenje irskih sodišč, da sprejmejo takšno odločitev o stroških, ki koristi neuspeli tožeči stranki.

114. Sicer se dostop do sodišč v glavnem zagotavlja s Planning and Development Act 2000, kot je bil spremenjen s Planning and Development (Strategic Infrastructure) Act 2006. Tega je Irska Komisiji posredovala 30. novembra 2006, torej pred iztekom roka drugega obrazloženega mnenja.

115. Tako je Irska Komisiji sporočila bistvene ukrepe za prenos Direktive 2003/35.

116. Vendar Komisija Irski očita, da se ni seznanila z obema sodbama irskega High Court v zadevi Friends of the Curragh Environment. [47]

117. Irska temu sprva ugovarja s tem, da države članice niso zavezane Komisije seznanjati z *obstoječimi* predpisi, ki pomenijo prenos Direktive 2003/35. Obe sodbi se nanašata na Planning and Development Act 2000, kot je veljal pred sprejetjem Direktive 2003/35.

118. Kot ugotavlja Komisija, je Sodišče na to vprašanje že odgovorilo v smislu, ki nasprotuje irskemu stališču: čeprav lahko države članice zagotovijo vsebinski prenos direktive s predpisi veljavnega notranjega prava, jih to nikakor ne odvezuje formalne obveznosti, da Komisijo obvestijo o navedenih predpisih, tako da ta lahko presodi njihovo skladnost z direktivo. [48]

119. Dalje, Irska ugovarja, da je v okviru odgovora na obrazloženo mnenje težko predstaviti, kako se z irsko sodno prakso prenašajo določbe Direktive o dostopu do sodišč. Ne prav podrobno sklicevanje na to sodno prakso ob sklicevanju na ustrezno poglavje vodilnega učbenika irskega upravnega prava bi moralo zadoščati. Pri izjavah High Court gre za *obiter dicta*, ki zadostnega prenosa ne postavljajo pod vprašaj. Šele po zadnjem dopisu, naslovljenem na Komisijo, je bila sprejeta ustrezna odločba High Court. [49]

47 – Navedeni v opombi 19 in opombi 34.

48 – Sodba Komisija proti Italiji (navedena v opombi 14, točka 30).

49 – Navedena v opombi 20.

120. Vendar Irska v okviru teh navedb ne upošteva obveznosti, ki jih imajo države članice pri prenosu direktiv. Te niso odvisne od tega, ali država članica direktivo prenaša s pravili sodne prakse ali z zakonodajnimi ukrepi. V vsakem primeru je treba vsako posamezno določbo direktive preizkusiti, da bi se lahko odločilo o ukrepih, potrebnih za njen prenos. Če se želi država članica sklicevati na nadaljnjo veljavnost obstoječega prava, mora pred ugotovitvijo, da nadaljnji ukrepi niso potrebni, to pravo opredeliti.

121. Prav o tem preizkusu lahko (in mora) država članica obvestiti Komisijo brez omembe vrednih dodatnih izdatkov. Težave sistema pravil sodne prakse niso v prikazu tega preizkusa, ampak v samem preizkusu. Tega pa mora država članica izvesti neodvisno od obveznosti posredovanja podatkov.

122. Komisiji je treba pritrditi, da podatek o prenosu določb direktive ne sme izključevati podatkov, iz katerih izhaja dvom o ustreznosti prenosa. Sodbe, po katerih direktiva še ni bila prenesena, so pomembne zlasti, če država članica trdi, da je direktiva ustrezno prenesena že v okviru obstoječe sodne prakse.

123. Zato bi morala Irska Komisiji predložiti prikaz irske sodne prakse, iz katere izhaja, da so bile določbe Direktive 2003/35 o dostopu do sodišč ustrezno prenesene. V zvezi s tem bi Irska lahko pojasnila obseg zadevnih odločitev.

124. Tako lahko ugotovimo, da Irska, s tem da Komisije ni seznanila z obema sodbama High Court v zadevi Friends of the Curragh Environment, ni izpolnila obveznosti obveščanja iz člena 6 Direktive 2003/35 v zvezi s prenosom člena 10a Direktive UVP in člena 15a Direktive 96/61.

V – Stroški

125. V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Samo Komisija je uveljavljala

povračilo stroškov. V nekaterih točkah je sicer uspela, z bistvenimi tožbenimi predlogi pa ni uspela, zato naj obe stranki nosita svoje stroške postopka.

VI – Predlog

126. Glede na zgoraj navedeno Sodišču predlagam, naj odloči:

1. Irska, s tem da ni sprejela, v skladu s členom 2(1) in členom 4(2), (3) in (4) Direktive Sveta 85/337/EGS o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje, kot je bila spremenjena z Direktivo Sveta 97/11/ES, vseh ukrepov za zagotovitev, da se pred izdajo soglasja glede projektov, ki bodo verjetno pomembno vplivali na okolje v kategoriji gradnje cest iz razreda 10(e) Priloge II, zahteva soglasje za izvedbo in presodijo njihovi vplivi v skladu s členi od 5 do 10, ni izpolnila obveznosti iz Direktive Sveta 85/337/EGS.

2. Irska s tem,

– da ni sprejela zakonov in drugih predpisov, potrebnih za uskladitev s členoma 3(3), (4), (5) in (6) ter 4(2) in (3);

– da javnosti na podlagi člena 10a Direktive 85/337 in člena 15a Direktive 96/61 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja, kot je bila spremenjena z Direktivo 2003/35, ni zagotovila praktičnih podatkov o pravici do upravnega in sodnega nadzora in

– da ni seznanila Komisije z obema sodbama High Court v zadevi Friends of the Curragh Environment,

ni izpolnila obveznosti iz člena 6 Direktive 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem ter o spremembi direktiv Sveta 85/337/EGS in 96/61/ES glede sodelovanja javnosti in dostopa do sodišč.

3. V preostalem se tožba zavrne.

4. Irska in Komisija nosita svoje stroške.